

KULTŪRŲ KRYŽKELĖ

VILNIAUS ŠVČ. TREJYBĖS ŠVENTOVĖ
IR VIENUOLYNAS

KOLEKTYVINĖ MONOGRAFIJA

AUTORIAI:

*Vadimas Adadurovas, Ivanas Almesas, Darius Baronas,
Alfredas Bumblauskas, Mintautas Čiurinskas, Olehas Duchas,
Martynas Jakulis, Rūta Janonienė, Genutė Kirkienė,
Justina Kozakaitė, Pavlo Krečiunas, Albinas Kuncėvičius,
Vytautė Lukšėnienė, Vasilis Parasiukas, Ihoris Skočiliasas,
Juliana Tatjanina, Ihoris Teslenka, Leonidas Timošenka,
Oksana Viničenko*

VILNIAUS UNIVERSITETO LEIDYKLA

Vilnius, 2017

TURINYS

PRATARMĖ / 8

Ivadas

VIENUOLIŲ BENDRUOMENĖ VILNIAUS VIEŠOJOJE ERDVĖJE / *Ihoris Skočiliasas* / 13

Pirma dalis

VILNIUS KAIP RYTŲ IR VAKARŲ KRIKŠČIONYBĖS SUSITIKIMO VIETA

- Stačiatikių sala tarp pagonių ir katalikų / *Darius Baronas* / 27
Unijos idėja ir jos lietuviškoji recepcija / *Genutė Kirkienė* / 37
CIVITAS RUTHENICA
(XIV–XVI a.) Konstantinas Ostrogiškis ir jo fundacijos / *Ihoris Teslenka, Genutė Kirkienė* / 49
Slavia Orthodoxa: atsinaujinimas / *Leonidas Timošenka* / 56
Švč. Trejybės stačiatikių vienuolynas / *Leonidas Timošenka* / 62
- Dvi „Rusios“ ir religinė polemika / *Leonidas Timošenka* / 69
Švč. Trejybės unitų vienuolynas ir Bazilijonų ordino steigimas / *Pavlo Krečiunas, Vasilis Parasiukas* / 80
SLAVIA UNITA
(XVII–XVIII a.) Maskvos okupacija ir bazilijonų atgimimas / *Ihoris Skočiliasas* / 92
Vilniaus bazilijonų gyvenimas XVIII a. / *Ihoris Skočiliasas, Juliana Tatjanina* / 110
Rusėnų tapatybės, arba meldžiantis už sielas / *Oksana Viničenko* / 129
- Švč. Trejybės vienuolynas kaip švietimo institucija / *Vadimas Adadurovas* / 137
RUSIJOS IMPERIJOJE
(XIX a.) Švč. Trejybės vienuolyno ekonomika / *Vadimas Adadurovas* / 144
Sunaikinimas / *Vadimas Adadurovas* / 148

Antra dalis

VILNIAUS ŠVČ. TREJYBĖS ŠVENTOVĖ IR VIENUOLYNAS

VAIZDAI IR
INSTITUCIJOS

Vaizdai XVII a. raštijoje / *Mintautas Čiurinskas* / **157**

Brolija / *Leonidas Timošenka* / **177**

Vienuolės / *Olehas Duchas* / **187**

Biblioteka / *Ivanas Almesas* / **196**

Spaustuvė / *Ivanas Almesas* / **203**

ANT ŽEMĖS IR
PO ŽEME

Architektūrinis ansamblis / *Rūta Janonienė* / **211**

Nekropolis ir jo archeologiniai tyrimai / *Albinas Kuncevičius, Justina Kozakaitė, Vytautė Lukšėnienė, Martynas Jakulis* / **224**

Epilogas

ATMINTIES LABIRINTAI

Ukrainietiškoji perspektyva: Kijevo krikščionybės lietuviškųjų ištakų „prisiminimas“ / *Ihoris Skočiliasas* / **239**

Lietuviškoji perspektyva: Lietuvos stačiatikiai ir unitai – savas ar svetimas paveldas? / *Alfredas Bumblauskas* / **246**

IŠVADOS / **254**

ILIUSTRACIJOS / **259**

PRIEDAI / **334**

Summary / **341**

Резюме / **346**

Autoriai / **352**

Santrumpos / **354**

Šaltiniai ir literatūra / **356**

Iliustracijų šaltinių sąrašas / **386**

Vietovardžių rodyklė / **390**

Asmenvardžių rodyklė / **394**